

достаточными инструментами для развития, а не только учиться отношениям. Как известно, технологии носят временный характер, а процессы обучения остаются неизменными.

Список использованных источников

Lazo, J. C. (2012). Ambientes personalizados de aprendizaje: cambiando la educación. *Revista Obra Digital*, 3, 34-50.

Gutiérrez, A. & Tyner, K. (2011). Educación para los medios, alfabetización mediática y competencia digital. *Comunicar*, 38, 31-39. DOI: 10.3916/c38-2012-0-03.

3. García, A. (2012). La educación personalizada como herramienta imprescindible para atender la diversidad en el aula. *Revista Latinoamericana de Educación Inclusiva*, 6 (1), 177-189.

4. Gardner, H. (2015). *Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica*. Paidós.

УДК 372.881.111.1

АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДА МУЛЬТИМЕДИЯНЫ ҚОЛДАНУ

Ибрагимова Сауле Усманиевна

ibragiland@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының
4 курс студенті, Нұр-сұлтан, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – К.Е. Ибрагимова

Кіріспе

Қазіргі кезде шетел тілдерінің қазіргі қоғамдағы рөлі күн санап артып келеді. Қазіргі уақытта шетел тілін оқытудың мақсаты коммуникативті құзыреттілікке жету, т.а. қарым-қатынастың мақсаты мен шарттарына сәйкес тілдік құралдарды қолдану мүмкіндігі [1].

Шетел тілі – бұл өзінің ерекшелігіне байланысты, яғни табиғи болмауына байланысты студенттерге жасанды тілдік орта құру, оқытудың әр түрлі техникалық құралдарын мейлінше икемді және кең қолдануды қамтитын академиялық пән. Сондықтан мультимедиялық құралдардың жаңа мүмкіндіктері шетел тілін оқытуда әр түрлі қосымшаларды тапқаны таңқаларлық емес. Шетел тілдерін оқытуда бірнеше медиа құрылғыларды қолдану оқытудың тиімділігін едәуір арттыруға арналған, оның негізгі мақсаты күнделікті және кәсіби қарым-қатынас жасау дағдыларын жетілдіру (тікелей ана тілінде сөйлейтіндермен де, интернет-медиамен де);

Біріншіден, мультимедия деген не екенін анықтау керек. Кембридж сөздігіне сәйкес мультимедиа – бұл қозғалмалы және қимылсыз суреттердің, дыбыстың, музыканың және сөздердің тіркесімін пайдалану, әсіресе компьютерлерде немесе ойын-сауықта:

Мультимедия сөзі визуалды кескіндер, дыбыс, мәтін, видео және анимация сияқты бірнеше медианың интеграциясын білдіреді, олар хабарламаны басқа деңгейге шығара алады.

Мультимедиа – бұл дыбыстық, анимациялық компьютерлік графикамен, видео кадрлармен, статикалық кескіндермен және мәтіндермен бір уақытта жұмыс істеуді қамтамасыз ететін интерактивті (диалогтық) жүйе. Бұл термин пайдаланушыға бірнеше ақпараттық арналар арқылы бір уақытта әсер етуді білдіреді. Бұл жағдайда әдетте пайдаланушыға белсенді рөл тағайындалады. Басқаша айтқанда, мультимедиа – бұл компьютерге мәтін, графика, анимация, цифрланған қозғалмайтын кескіндер, видео, дыбыс және сөйлеу сияқты мәліметтер типтерін енгізуге, өңдеуге, сақтауға, жіберуге және көрсетуге (шығаруға) мүмкіндік беретін технологиялардың жиынтығы [2].

Білім берудегі мультимедияның рөлі

Қазіргі заманғы АКТ-ға негізделген әртүрлі техниканы және «цифрлық» деп аталатын педагогиканың инновацияларын қолданбай оқыту мен оқудың сәтті өтуі мүмкін емес. Жоғары технологиялық ақпараттық-білім беру ортасында мультимедия мұғалімдерге кәсіби қабілетін арттыруға көмектесетін және студенттердің білім беру мақсаттарына жетуіне көмектесетін қуатты құралдардың бірі болып табылады. Сонымен қатар, заманауи мультимедия әлеуметтік медиамен және ашық білім беру ресурстарымен үйлесімде білім берудегі ЮНЕСКО-ның басты мақсаттарының бірі – сапалы білімнің барлығына қол жетімді болуына ықпал етеді [3].

Қазіргі уақытта студенттерге мультимедиялық өнімдердің сан алуан түрлерін пайдалану ұсынылады. Гипермедияны білім беру жүйелерінде қолдану ғаламшардың кез келген жерінде жүреді, дегенмен әр елде ауқымы мен жылдамдығы әр түрлі. Білім беру жағдайында мультимедиялық өнімдер мен онлайн-қызметтер әртүрлі педагогикалық сценарийлерде коммуникация тәсілі мен мәнерлеп жұмыс істейді.

Мультимедияны білім беруде қолданылуы кең, өйткені ол өнімділік пен сақтау деңгейін жоғарылатуда тиімді, мұнда зерттеулер көрсеткендей, адамдар көргендерінің 20% -ын, еститіндерінің 40% -ын есте сақтайды, бірақ шамамен 75% білім беруде ең жақсы әсер еткен мультимедиялық технологиялар – бұл қолданыстағы оқу бағдарламаларын көбейтетін, әрі қарай дамытуға мүмкіндік беретін технологиялар. Ағылшын тілін оқыту бүгінде тұйық шеңберге айналды, ең бастысы, мұғалімдерде оқушылардың білімге деген құштарлығын арттыру әдістері көп болады.

Аудио, видео, виртуалды шындық, аралас шындық, HoloLens, VR көзілдірігі, білім беруге арналған VR қосымшалары және басқалардан басталатын мультимедия білім беру түріндегі жаңа қисыққа көшуде. Бұл интеллектуалды әлемде жүретін жаңа парадигма әрқашан мультимедияны қолдану арқылы анықталады. Дәлірек айтсақ, мультимедия виртуалды медиа, интерактивті элементтер және білім беру саласына арналған 5D кеңістігі түрінде болады.

Шетел тілін оқытуда мультимедияны қолдану

Оқытудың мультимедиялық құралдарын пайдалану табиғи тілдік орта болмаған жағдайда, шет тілдеріндегі нақты сөйлеу коммуникациясына мүмкіндігінше жақын жағдай жасауға мүмкіндік береді. Қазіргі кезде шет тілдерін оқытудың мультимедиялық технологияларын қолданудың заманауи әдістемесі маңызды рөл атқарады.

Қазіргі орта мектептерде шетел тілдерін оқыту процесінде дәстүрлі түрде жарықтандыру және дыбыстық жабдықтар қолданылады. Бірақ қазір мектепке жаңа ақпараттық технологиялар келді: компьютер, мультимедиялық оқулық, интернет және электронды білім беру ресурсы. Осы жаңа ақпараттық технологияларды пайдалану келесі негізгі мәселелерді бөліп көрсетуге мүмкіндік береді:

- шет тілдерін оқытуда мультимедиялық технологияларды қолдану оқытудың тиімділігін едәуір арттыруға арналған, оның басты мақсаты күнделікті және кәсіби қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру (тікелей ана тілділермен де, жанама Интернет арқылы да), баспасөз және т.б.);

- жаңа ақпараттық технологиялар құралдары оқушыларға білім мен тәрбие беру, олардың коммуникативті, танымдық, шығармашылық қабілеттері мен ақпараттық мәдениетін дамыту құралы ретінде қызмет етеді;

- мультимедиялық оқыту құралдарын пайдалану, табиғи тілдік орта болмаған жағдайда, шет тілдеріндегі нақты сөйлеу коммуникациясына мүмкіндігінше жақын жағдай жасауға мүмкіндік береді. [4]

Бұрын мұғалім өткізетін сабақ мұғалімнің әңгімесі, магнитофон, фильм, слайдтар және оқытудың кез-келген техникалық құралдарын қамтыса, мультимедиялық сабақ деп аталды. Бүгінгі күні «мультимедиа» сабағы дегеніміз – мультимедиялық оқыту бағдарламасын, компьютер немесе ноутбук, проектор немесе веб-камераны қолданатын сабақ. Оқыту

теориясында тіпті бірнеше заманауи ғылыми бағыттар пайда болды, атап айтқанда, мультимедиялық оқыту теориясы.

Студенттерге мультимедиа көп әсерін тигізеді. Олар оқу үдерісін байытады, оқушының сенсорлық компоненттерінің көпшілігін оқу ақпаратын қабылдау процесіне қатыстыру арқылы оқуды тиімді етуге мүмкіндік береді. Олар біздің заманымыздың объективті шындығына айналды, ал шетел тілі мұғалімі шетел тілінде нақты қарым-қатынасты үйрету үшін беретін мүмкіндіктерді пайдаланбай қоймайды. Сондықтан мультимедианы пайдалану өте тиімді.

Мультимедианың түрлері әртүрлі, олар: мультимедиа-презентация, мультимедиялық каталог, слайд-шоу, электронды есеп, электронды журнал, жарнама, промо-видео, виртуалды тур, флеш ойын (онлайн, оффлайн) немесе қарапайым аудио, видео, мәтін, графика, анимация. Бұл өнімдер әртүрлі ақпарат түрлерімен жұмыс істеуге мүмкіндік береді, сондықтан мұғалімнің іс-әрекет өрісін кеңейтеді.

Технология дәуірінде жаңа технологияларды қолданбау қызық болады.

Мультимедиялық құрылғы ретінде 360 градус бейне немесе VR

Шетел мәдениетін оқытуда бейнені қолданудың дидактикалық мүмкіндіктеріне ең алдымен қолданылатын бейнеклиптер студенттерге шетелдік мәдениеттің салт-дәстүрлері мен өмірі туралы ақпарат беру болып табылады және бұл өз кезегінде студенттердің ынтасы.

Google компаниясының қызметкері Аарон Любер иммерсивті бейне туралы былай деді: «YouTube-те біз 360 ° бейнеге үлкен, ерте ставка жасадық. Бұл көрермендер телефонды немесе планшетті жылжыту арқылы бейнені әр жағынан көре алады дегенді білдіреді – гарнитура қажет емес. 360 ° бейнелерді жүктеу өсіп келеді және соңғы үш айда екі есеге өсті».

Виртуалды шындық (VR) – бұл шынайы әлемге ұқсас немесе мүлдем өзгеше болуы мүмкін имитацияланған тәжірибе. Виртуалды шындықтың қосымшаларына көңіл көтеру (яғни ойын) және білім беру мақсаттары (медициналық немесе әскери дайындық) кіруі мүмкін. VR стилі технологиясының басқа, ерекше түрлеріне толықтырылған шындық пен аралас шындық жатады.

Білім беруде мультимедиялық мазмұнды пайдалану тиімді болып саналады. Бейнелер, суреттер, дыбыстар, анимациялар немесе имитациялар – бұл интерактивтілігі мен қол жетімділігі арқасында мағыналы түрде қолдануға болатын мультимедианың бірнеше түрі. Виртуалды шындық (VR) технологиясы, адамдар өзара әрекеттесе алатын иммерсивті компьютерлік имитациялық ортаны пайдалану ретінде сипатталады, осы дәстүрлі мультимедияны біріктіреді және пайдаланушыны батыру деңгейін айтарлықтай арттырады, әсіресе визуалды қабылдау деңгейінде. Ол өзара әрекеттесуді иммерсиямен ауыстырады; ол жұмыс үстеліндегі метафораны әлемдік метафорамен ауыстырады; және ол тікелей манипуляцияны симбиозбен ауыстырады. VR-мен қамтамасыз етілген иммерсияның, шынайылықтың және өзара әрекеттесудің жоғары деңгейлері пайдаланушыға өзінің компьютерлік модельдеу ортасында екендігіне сенуге мүмкіндік береді, бұл болу сезімі деп аталады [5].

360 бейне материалдар оқушыларға өздерін қоршаған ортада, мейрамханаларда, кафелерде, көшеде және т.б. сезінуге жақсы мүмкіндік береді.

Пол Драйвер түсіндіргендей «Сіз такси жүргізушісіз, жүріңіз! Сіз әуежайда тіркеліп жатырсыз, барыңыз! Сіз мейрамханасыз және сіздің тамағыңыз риза емес, жүріңіз! Сізге ұнай ма, жоқ па, рольдік ойындар бұрыннан ELT сыныптарының негізгі буыны болды. Ойдан шығарылған жағдайлар функционалды тілді жаттықтыру үшін жақсы деген ой – сенімді. Бұл сыныптың төрт қабырғасын құлатудың және қарым-қатынас үшін әртүрлі жағдайларды жасаудың сыналған әдісі. Студенттер өзгеше тұлғаға айналу үшін өздерінің жеке ерекшеліктерінен шыққан кезде немесе қиялдың күшімен өздерін басқа жерге телепортациялайтын болса, оқу тәжірибесін байытуға болады. Бұл керемет естіледі және коммуникативті көзқарасқа сәйкес келеді тілді оқыту (және кеңірек айтқанда,

конструктивизммен), бірақ жақсы рөлдік ойындар мұғалімдерді дайындауға айтарлықтай уақыт пен күш жұмсауды қажет етеді, және оқушыларды ынталандырып, оларды қызықтыратын ұстамсыз жұқпалы ынта».

360 градустық бейнелерді қолдану арқылы көрермендер толық орналасқан жерді сезініп, ұсынылған материалмен одан әрі араласады. 360 градус бейнені жоғары, төмен, солға және оңға сүйреу пайдаланушыларға бұрын соңды ойланбаған интерактивті тәжірибе ұсынады. Басқаша айтқанда, пайдаланушы қайда және қашан көрінетінін өзі шешеді. YouTube, Facebook және Vimeo сияқты платформалар 360 градусқа видео ағынын ұсынады, сондықтан пайдаланушылар өз мазмұнын жүктеп, әлеммен бөлісе алады [6].

Қазіргі уақытта виртуалды шындық технологиясы біздің елдің білім беру жүйесінде соншалықты кең таралмаған, ол туралы енді ойлана бастады, қажетті жабдықтар жоқ, кеңінен қолдануға болатын жасалынған мазмұн жоқ, бірақ сеніммен бірнеше жылдан кейін виртуалды шындық білім беру процесінің бөлігі болады деп айтуға болады.

Шет тілдерді үйрену үшін виртуалды шындық технологиясының, әсіресе біздің елде мүлдем ерекше әлеуеті бар. Кембридж университетінің баспасөзі 2018 жылдың басында виртуалды шындық технологиясын шет тілдерін оқытуда қолданатынын жариялады. Баспагердің блогында көрсетілген мысалдар жай ғана ойды бұрады. Л.Борд-Кош өзінің бейнетаспасында сол тақырыпта мысал келтіреді. Сөздік қорды «Тамақтану» тақырыбын үйрену және дәстүрлі форматтағы тапсырмаларды орындау басқа, виртуалды шындыққа көзілдірік киіп, кафеде болу, мәзірді көру және тағамға тапсырыс беру бір басқа [7]. Бұл бір ғана мысал, бірақ бұл шығарма студент үшін қаншалықты қарқынды болуы мүмкін. Интерьердің қалай көрінетінін, даяшылардың киімдерін, қандай белгілерді, тіпті ішіндегі атмосфераны, дәстүрлі оқулықтан жүзеге асыруға болмайтын барлық әлеуметтік-мәдени ақпараттарды бірден байқауға болады.

Интернетте VR-ге арналған көптеген қосымшалар, әсіресе ағылшын тілін үйренуге арналған көп. Әрине, Қазақстанда ағылшын тілін оқытудың мұндай әдісі онша танымал емес, дегенмен біз болашақта барлығы осы әдісті қолданады деп сенеміз. Оның бірнеше себептері бар:

- Қолдануға оңай;
- Барлық жерде қол жетімді;
- Дұрыс және дайын материалдар;
- Студенттер мен оқытушылар үшін қызықты;
- Оқуға деген мотивация пайда болады;

Бұл виртуалды шындық қамтамасыз ете алатын тілдік иммерсияның түрі. Студенттер ағылшын тілін үйренбейді, олар оны бастан өткереді және біздің қолымызда бар технологиямен біздің оқушыларды сыныптың төрт қабырғасында шектеудің қажеті жоқ. Олар білгендерін іс жүзінде қолдану үшін біздің сыныптардан шыққанға дейін күте тұрмауы керек. Оқыту мен қолдану дәйекті түрде эксклюзивті болуға міндетті емес, екеуі де бірге және нақты уақытта болуы мүмкін. Бұл видеода <https://youtu.be/mlYJdZeA9w4> біз VR-ді сыныптарда қолдану арқылы қаншалықты жақсы нәтиже бере алатындығын көре аламыз. Мұндай жақсы пікірлер алу өте маңызды. VR тиімді және қызықты түрде оқытуға көмектеседі. Бізге тек телефон немесе ноутбук пен проектор, youtube және ынталандырылған оқушылар керек. Youtube-ге 360 градустық бейнені белгілеу арқылы көптеген клиптер таба аласыз. Бірақ бізге сәйкесінше таңдау керек. Youtube-ге National Geographic арнасы табиғат туралы 360 градус бейнелерді көп түсіреді. Мысалы, https://youtu.be/rG4jSz_2HDY мына видеода олар су астында және акулалармен жүзеді. Біз бұл бейнені табиғатты, мұхитты және сүнгуір деп аталатын спорт түрін үйретуде қолдана аламыз. Оқушылар оны бастан кешіргенде, оны оңай түсінеді, есте сақтайды.

Қорытынды

Мультимедиялық технологияларды қолдану білім беру үдерісін ұйымдастыруда, сонымен қатар оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуда жаңа мүмкіндіктер ашады. Білім беру саласындағы мамандардың, ғалымдардың, бағдарламашылардың, мультимедиялық оқыту құралдары өндірушілерінің және практик-оқытушылардың бірлескен күш-жігері білім беру мазмұнына, оқыту әдістері мен технологияларына білім беру мен ақпараттық тәсілдерді интеграциялау өте маңызды болатын жаңа ақпараттық білім беру ортасын қалыптастырады.

Оқу немесе қандай да бір академиялық немесе академиялық емес жұмыстарға қатысу болсын, мотивация кез-келген іс-әрекеттің бастапқы нүктесі болып табылады және ол мұғалімдердің сәтті сабақтарының бір тірегі болып табылады. Сабақта кез-келген мультимедиялық құрылғыларды қолданудың ең үлкен артықшылықтарының бірі оның оқушыларды ынталандыру қабілеті. Ағылшын тілінде сөйлейтін нақты адамды түсінетіндерін білу көптеген студенттер үшін маңызды кезең болып табылады. Оқушылар өздерін қоршаған тілдегідей сезінетіндіктен, бұл оларды ынталандыратыны сөзсіз.

Технологияның жаңа элементтері, яғни мультимедиялық өнімдер мұғалімдерге кейбір көкжиектерден немесе шекаралардан өтуге көмектеседі, ал студенттер армандауға, ынталануға және ақыр соңында қызықты әрі қалаулы білім алуға көмектеседі деп ойлаймыз. Біздің ойымызша, мұғалімдер, тиімді оқыту және оған жол ашатын негізгі мақсат – мультимедиялық құралдар.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Неделкова А.А. Мультимедийные технологии в обучении английскому языку // Среднее профессиональное образование. – 2012. – № 2. – С. 24-25.
2. <http://www.flashmulti.ru/multimedia.htm>
3. Bent B. Andresen and Katja van den Brink – Multimedia in Education\curriculum. – 2013. –UNESCO. -P. 3-4.
4. Кривенко О. И. Мультимедийные технологии в преподавании иностранных языков. <http://ito.edu.ru/2008/MariyEl/III/III-0-16.html>
5. https://www.researchgate.net/publication/332380884_Using_Virtual_Reality_Tools_for_Teaching_Foreign_Languages
6. J. Reyna. The potential of 360-degree video for teaching, learning and research, 2018.–С. 4-5.
7. Bordcosh L. Using Virtual Reality in the ESL Classroom. URL: <http://www.cambridge.org>

УДК 372.881.111.1

ВЛИЯНИЕ ВИДЕОИГР НА РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ИНОЯЗЫЧНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Капан Айша Бауржанкызы

aishakapan@gmail.com

Студент 4-го курса образовательной программы «Иностранный язык: два иностранных языка» ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан
Научный руководитель – Н.С. Касымбекова

Традиционные подходы к обучению иностранным языкам в классе зачастую ограничены в своих возможностях содействовать свободному, полноценному общению между учащимися и,